

EUCCHARISTIA

JE SVIATOSŤ, V KTOREJ JE KRISTUS OPRAVDIVO PRÍTOMNÝ POD SPÔSOBOM CHLEBA A VÍNA SO SVOJÍM TELOM A KRVOU, ABY SA OBETOVAL NEKRVAVÝM SPÔSOBOM NEBESKÉMU OTCOVI A VERIACIM SA DÁVAL ZA POKRM DUŠE.

PREDOBRAZY:

SZ: strom života v raji, obeta Abraháma, Melchizedecha, manna na púšti, rôzne obety SZ, veľkonočný baránok

NZ: rozmnoženie chleba (ja som živý chlieb...), premenenie vody na víno, posledná večera

DOGMA:

Kristus je prítomný v oltárnej sviatosti skrze premenenie celej podstaty chleba na svoje telo a celej podstaty vína na svoju krv. Eucharistické premenenie = **transsubstantiatio** – celá podstata, matéria i forma chleba a vína sa mení, ostávajú len akcidenty (tvar, veľkosť, chuť, vôňa). Mení sa podstata, spôsoby chleba a vína zotrývajú.

V eucharistii je prítomný celý Kristus, Jeho telo a krv spolu s dušou i s božstvom. Pod každým z obidvoch spôsobov je prítomný celý Kristus, v každej čiastke.

/Ako prijíma kňaz? Pod spôsobom chleba a vína.

Ako prijímajú veriaci? Pod spôsobom chleba.

Kto prijíma viac?

ROVNAKO!//

Kristus je v eucharistii prítomný

- Vere – pravdivo
- Realiter – skutočne
- Substantialiter - podstatne

Prítomnosť Krista v eucharistii je tajomstvom viery. Rozumom to nepochopíme, je to nad rozum, ale nie proti rozumu!

SVIATOSTNÝ ZNAK:

MATÉRIA: chlieb a víno /Chlieb: pšeničný, nekvasený, ale platnosť sa neruší použitím aj kvaseného. Víno: prirodzené, čisté, ináč by bola konsekrácia neplatná. Primiešanie vody symbolizuje vylievanie vody z Kristovho boku, spojenie Kristovej ľudskej prirodzenosti s božskou a mystické spojenie veriacich s Kristom./

FORMA: konsekračné slová (slová Krista)

ÚČINKY:

- najužšie spojenie s Kristom
- jednota veriacich s Kristom a navzájom
- udržiava a rozmnožuje nadprirodzený život duše
- lieči choroby duše, že odpúšťa všedné hriechy a dočasné tresty za ne, no závisí od stupňa lásky. Je protijed skrze ktorý sa oslobodíme od všedných hriechov
- spôsobuje duchovnú radosť, schopnosť obetovať sa za Krista
- je zárodokom nebeskej slávy a budúceho vzkriesenia

Prijímanie pod obidvoma spôsobmi nie je nevyhnutné k spásu. Nie je väčšie čo do hodnoty, iba znakovosť je väčšia. Kristus je prítomný celý pod každým spôsobom.

VYSLUHOVATEĽ:

USKUTOČŇOVATEĽ - len platne vysvätený kňaz

ROZDÁVATEĽ – riadny: biskup, kňaz, diakon

- mimoriadny: akolyta, iný splnomocnený veriaci

PRIJÍMATEĽ:

- Sv. Eucharistie môže platne prijať každý pokrstený človek v stave pozemského putovania, aj deti. (u nás 3. ročník ZŠ)

- Vyžaduje sa stav milosti a správny zbožný úmysel. Nehodné prijímanie je svätokrádežou.

- Je potrebné dodržiavať eucharistický pôst – hodinu pred sv. prijímaním nejest', aby sa zabránilo z neužitiu sviatosti.
- Prijímať možno dvakrát za deň, ale druhý krát musím byť na celej sv. omši.
- Na sv. prijímanie máme ísť aspoň raz do roka a to vo veľkonočnom období.

EUCCHARISTIA = OBETA

- je *sviatosťou* natoľko, nakoľko je v nej prítomný Kristus, ktorý sa dáva za pokrm duše.
- je *obetou* nakoľko sa dáva v nej Kristus Bohu ako obetný dar

- má *charakter sviatosti* natoľko, nakoľko sa požíva
- má *charakter obety* natoľko, nakoľko sa obetuje

- *cieľom sviatosti* je posvätenie človeka
- *cieľom obety* je oslava Boha

- ako *sviatosť* je trvalá skutočnosť (trvá)
- ako *obeta* je prechodná činnosť (začne a skončí)

U obety sv. omše a obety na kríži sú *obetné dary* a *prvotný obetujúci kňaz* totožné, rozdielny je iba spôsob a druh prinášania. Obetným darom je Kristovo telo a krv, celý Ježiš Kristus.

Prvotným obetujúcim kňazom je Ježiš Kristus, ktorý si posluhuje kňazom ako zástupcom na zemi. Rozdiel je v tom, že na kríži sa uskutočnila obeta krvavým spôsobom a vo sv. omši nekrvavým spôsobom.

Obeta sv. omše je obetou chvály, vďaky, zmiernou (spôsobuje odpustenie hriechov a trestov za ne) a prosebnou obetou (spôsobuje nadprirodzené a prirodzené dary).

ÚČINNOSŤ:

- obeta sv. omše je takou čistou obetou, že sa nemôže poškvriť nehodnosťou, alebo zlobou tých, ktorí ju prinášajú.
- kňaz i v ťažkom hriechu môže sprítomniť ľudom obetu
- odpúšťa viny za hriechy sprostredkovane – udelením milosti kajúcnosti
- odpúšťa dočasné tresty

OVOCIE:

- všeobecné: patrí celej Cirkvi, živým veriacim a dušiam v očistci, nezávisle na úmysle celebrujúceho
- zvláštne: je na osoh tým, za ktorých sa zvlášť prináša obeta sv. omše, či sú to živí, alebo mŕtvi
- osobné: privlastňuje sa celebrujúcemu kňazovi a spoluobetujúcim veriacim.

Prijímanie ovocia obety sv. omše závisí od mravnej dispozície a od stupňa dispozície.

PRIEBEH:

Sv. omše má dve hlavné časti:

- I. Liturgia slova
- II. Liturgia eucharistie

I. Úvodné obrady

- ❖ úvodný spev – introit – uvádza do slávenia
- ❖ prežehnanie a pozdrav – znak kríža: sv. omša je obetou kríža
- ❖ úkon kajúcnosti – *ľútosť*,
- ❖ *Kyrie eleison - túžba a žiadosť* s čistým srdcom sláviť sv. tajomstvá
- ❖ oslavná pieseň – Glória – *chvála Božia*
- ❖ modlitba dňa – *prosba* k Nemu

V bohoslužbe slova nebeský Otec k nám vraví

- skrze vyslanca božieho /lektor/
- skrze Syna /v evanjeliu/
- skrze Cirkev ústami kňaza /kázeň/
„Keď sa v Cirkvi číta Sväté Písmo, to sám Kristus hovorí...“

Priebeh:

- ❖ prvé čítanie (SZ, Sk, Zjv)
- ❖ responzóriový žalm
- ❖ druhé čítanie (v nedele a v sviatky - listy apoštolov)
- ❖ alelujový verš
- ❖ Evanjelium (radostná zvesť, Kristovo Slovo), vrchol LS
- ❖ homília – kázeň (uvažuje sa nad Božím Slovom)
- ❖ vyznanie viery – krédo – je vrátnikom, otvorí dvere do svätyne
- ❖ spoločná modlitba veriacich – zakončuje LS a vovádza do LE.

II.

Bohoslužba obety – príprava obetných darov

- ❖ sprievod s obetnými darmi: dávame najavo svoju účasť na obete darom
- ❖ obetovanie chleba a vína: symboly práce a radosti, zvelebujeme Boha
- ❖ modlitba nad obetnými darmi: aby Boh našu obetu prijal a zapáchila sa mu
 - *eucharistická modlitba*
- ❖ pieseň vďaky: ďakujeme, chválime, končí spevom: Svätý, svätý
- ❖ premenenie- najväčšie tajomstvo viery, je srdcom, je Kristova obeta za nás
- ❖ eucharistická modlitba – prosby za Cirkev, pápeža, biskupov, kňazov, diakonov, živých i mŕtvych

Obrad prijímania:

- ❖ modlitba Pána – „Otče náš“
- ❖ prosba za pokoj a znak pokoja
- ❖ Baránok Boží – Agnus Dei
- ❖ prijímanie
- ❖ modlitba po prijímaní

Záverčné obrady:

- ❖ oznamy
- ❖ pozdrav
- ❖ požehnanie
- ❖ prepustenie

K plnej účasti na sv. omši patrí sv. prijímanie!

Organista sa má na slávenie liturgie pripraviť – vhodným výberom piesní – prečítaním príslušných čítaní na ten deň, nacvičením spevov, žalmov – aby liturgická slávnosť bola oslavou Boha, radostným vďakvyzdávaním a pre povzbudenie a aktívnu účasť veriacich...